

Bruxelles, 5 decembrie 2025
(OR. en)

16065/25

JAI 1806
FREMP 366

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 751 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Raportul anual pe 2025 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene Bilanțul punerii în aplicare a Strategiei pentru consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în UE

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 751 final.

Anexă: COM(2025) 751 final

Bruxelles, 5.12.2025
COM(2025) 751 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raportul anual pe 2025 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii
Europene
Bilanțul punerii în aplicare a Strategiei pentru consolidarea aplicării Cartei drepturilor
fundamentale în UE**

Raportul anual pe 2025 privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Bilanțul punerii în aplicare a Strategiei pentru consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în UE

Cuprins

1. Introducere.....	2
2. Asigurarea aplicării efective a cartei de către statele membre.....	4
3. Consolidarea rolului organizațiilor societății civile, al apărătorilor drepturilor omului și al practicienilor din domeniul justiției.....	11
4. Încurajarea utilizării cartei drept punct de reper pentru instituțiile UE.....	17
5. Consolidarea conștientizării de către cetățeni a drepturilor care le sunt conferite de cartă.....	20
6. Concluzie	22

1. Introducere

Anul 2025 marchează cea de a 25-a aniversare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („carta”) ¹. Proclamată la Nisa la 7 decembrie 2000, cartă consacră drepturile fundamentale ale tuturor persoanelor din Uniunea Europeană. Aceasta reafirmă și reunește drepturile civile și politice, precum și drepturile economice și sociale, transpunându-le în contextul UE. Cartă subliniază rolul drepturilor fundamentale ca valori fondatoare ale UE, pe care atât instituțiile UE, cât și statele membre ale UE trebuie să le respecte atunci când aplică dreptul Uniunii.

În 2020, Comisia Europeană și-a prezentat **Strategia pentru consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în UE** („strategia privind cartă”) ², recunoscând necesitatea ca drepturile și principiile prevăzute de cartă să devină realitate pentru toți. Fiind aplicabilă din 2020 până în 2030, strategia privind cartă se bazează pe o **cooperare eficace** între Comisie și părțile interesate care sunt esențiale pentru consolidarea implementării și aplicării drepturilor fundamentale, autoritățile naționale, regionale și locale, societatea civilă și apărătorii drepturilor omului, profesioniștii din domeniul justiției și instituțiile UE. Strategia abordează, de asemenea, necesitatea de a informa publicul cu privire la drepturile fundamentale și la căile de atac disponibile în cazul în care au loc încălcări ale drepturilor fundamentale.

În ultimii ani s-a pus un accent mai puternic pe promovarea și protejarea drepturilor fundamentale în întreaga UE. Drepturile fundamentale prevăzute în cartă – demnitatea umană, libertățile, egalitatea, solidaritatea, drepturile cetățenilor și justiția – se află în centrul legislației și politicilor UE, reflectând angajamentul nostru comun față de o societate democratică și justă. În primii cinci ani de punere în aplicare a strategiei, a fost adoptată o nouă legislație a UE care protejează și promovează drepturi fundamentale specifice ³. Această legislație a detaliat unele dintre obligațiile statelor membre în materie de drepturi fundamentale și a însărcinat grupurile de părți interesate, cum ar fi organismele independente din domeniul drepturilor fundamentale și societatea civilă, să sprijine aplicarea cartei prin rolul lor în materie de aplicare a legislației UE relevante.

Cu toate acestea, progresele înregistrate în ceea ce privește protecția drepturilor fundamentale nu pot fi considerate de la sine înțelese ⁴. Mecanismele de protecție a acestor drepturi trebuie să rămână funcționale în orice moment și sunt necesare eforturi susținute la toate nivelurile pentru a asigura și a consolida protecția drepturilor prevăzute în cartă.

Când se aplică cartă?

¹ Cartă drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO C 326, 26.10.2012, p. 391).

² [COM\(2020\) 711 final](#).

³ Inclusiv [Regulamentul privind serviciile digitale](#); [Regulamentul european privind libertatea mass-mediei](#); [Directivile privind organismele de promovare a egalității](#); [Directiva privind combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice](#); [Directiva privind transparența salarială](#); [propunerea de revizuire a Directivei privind drepturile victimelor](#); și [propunerea de reformare a Directivei privind materialele care conțin abuzuri sexuale asupra copiilor](#).

⁴ A se vedea Raportul din 2025 privind statul de drept, [COM\(2025\) 900 final](#), p. 1; FRA, [Raportul privind drepturile fundamentale – 2025](#), p. 21.

Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009, cartă a dobândit aceeași valoare juridică ca tratatele⁵, și anume dreptul Uniunii pe care se bazează legislația și politicile UE. Instituțiile, organismele, oficiile și agențiile UE trebuie să respecte cartă în toate activitățile pe care le desfășoară, la fel ca și statele membre atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii⁶.

Statele membre pun în aplicare dreptul Uniunii atunci când:

- aplică legislația UE prin adoptarea unor măsuri naționale de punere în aplicare;
- adoptă acte legislative în cazul în care dreptul Uniunii impune obligații specifice sau permite o derogare⁷;
- adoptă măsuri specifice menite să contribuie la realizarea obiectivului unui act al Uniunii, atunci când sunt autorizate de actul în cauză;
- pun în aplicare programele de finanțare ale UE în conformitate cu normele de finanțare ale UE.

Raportul din acest an privind cartă oferă o ocazie importantă de a face un bilanț al progreselor înregistrate în punerea în aplicare a strategiei privind cartă. Raportul prezintă o imagine de ansamblu a măsurilor luate în perioada 2020-2025 pentru a consolida aplicarea cartei la nivelul UE și în statele membre. Acesta evidențiază, de asemenea, provocările rămase în această privință și identifică domeniile în care sunt necesare eforturi suplimentare, propunând domenii în care sunt necesare îmbunătățiri și sprijinind o cooperare mai strânsă între instituțiile UE, statele membre și alte părți interesate pentru a doua jumătate a punerii în aplicare a strategiei.

Comisia a colectat date pentru prezentul raport prin **diverse consultări specifice** și o cerere de contribuții⁸. Prezentul raport se bazează pe o evaluare calitativă a feedbackului obținut în urma consultării, inclusiv pe consultări online specifice cu: (i) statele membre⁹; (ii) punctele focale privind cartă¹⁰; (iii) autoritățile locale și regionale¹¹; (iv) Rețeaua europeană a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (ENNHRI), Rețeaua europeană a organismelor naționale de promovare a egalității (Equinet) și Rețeaua europeană a ombudsmanilor (ENO) și membrii acestora¹²; (v) judecătorii și alți practicieni din domeniul justiției, furnizorii de formare judiciară și rețelele acestora¹³; (vi) serviciile Comisiei și (vii) Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA). O consultare online cu societatea civilă a fost efectuată prin

⁵ Articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).

⁶ Articolul 51 alineatul (1) din cartă.

⁷ Atunci când statele membre adoptă acte cu putere de lege într-un domeniu în care UE nu are competență și când nu există o legislație la nivelul UE, acestea nu pun în aplicare dreptul Uniunii, iar cartă nu este aplicabilă. Cu toate acestea, multe dintre drepturile fundamentale consacrate în cartă sunt, de asemenea, prevăzute în jurisprudența și constituțiile naționale, precum și în Convenția europeană a drepturilor omului, la care au aderat toate statele membre.

⁸ [Exprimați-vă părerea – Evaluarea la jumătatea perioadei a strategiei privind Cartă.](#)

⁹ S-au primit răspunsuri din partea a 20 de state membre participante: AT, BE, BG, CY, DK, FI, FR, DE, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SI, ES și SE.

¹⁰ S-au primit răspunsuri din partea a 12 punctele focale privind cartă participante: AT, BE, HR, CY, FI, LV, LT, MT, NL, RO, ES și SE.

¹¹ 51 de participanți.

¹² 23 de participanți.

¹³ 112 participanți.

intermediul Platformei drepturilor fundamentale a FRA¹⁴; precum și o serie de reuniuni consultative¹⁵.

2. Asigurarea aplicării efective a cartei de către statele membre

Statele membre joacă un rol esențial în punerea în aplicare și aplicarea cartei, autoritățile naționale conferind efect deplin drepturilor fundamentale ori de câte ori pun în aplicare dreptul UE. Prin urmare, în strategia privind cartă, Comisia s-a angajat să își **consolideze parteneriatul cu statele membre pentru a asigura punerea în aplicare și aplicarea eficace a cartei** prin prevenirea încălcărilor drepturilor fundamentale, promovarea sensibilizării cu privire la drepturile fundamentale, creșterea coordonării și asigurarea respectării acestora.

2.1. Punctele focale privind Carta

Pentru a asigura coordonarea și cooperarea eficace în ceea ce privește aplicarea cartei, marea majoritatea a **statelor membre au desemnat un punct focal național privind cartă**¹⁶. Comisia a sprijinit activitatea acestora prin organizarea de reuniuni de informare și schimburi de bune practici atât online, cât și în format fizic, precum și prin schimbul de informații actualizate cu privire la cartă. Pentru a consolida în continuare aceste eforturi, Comisia va organiza activitatea punctelor focale ale cartei ca **rețea a Comisiei** pentru a face periodic schimb de informații cu privire la punerea în aplicare și aplicarea cartei.

Administrațiile naționale sunt cele mai în măsură să stabilească modul în care ar trebui organizate sarcinile punctelor focale privind cartă pentru a îmbunătăți în mod eficace coordonarea drepturilor fundamentale în fiecare context național¹⁷. Consultările indică, de asemenea, potențialul punctelor focale de a colabora în continuare cu organismele din domeniul drepturilor fundamentale, cu societatea civilă și cu autoritățile locale și regionale¹⁸. În consecință, Comisia **invită statele membre să consolideze măsurile de furnizare de informații, de sensibilizare și de consolidare a capacităților referitoare la cartă** la nivel

¹⁴ [Societatea civilă și Platforma drepturilor fundamentale](#). S-au primit în total 101 răspunsuri. Consultarea a fost distribuită prin intermediul Platformei drepturilor fundamentale a FRA. Platforma este alcătuită din peste 1 000 de organizații ale societății civile, sindicate, organizații cu profil religios, experți care reprezintă mediul academic și institute de cercetare, precum și apărători individuali ai drepturilor omului.

¹⁵ Cu Grupul de lucru al Consiliului pentru drepturi fundamentale, drepturile cetățenilor și libera circulație a persoanelor; Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne a Parlamentului European; Comisia pentru cetățenie, guvernare, afaceri externe și instituționale a Comitetului European al Regiunilor; Grupul ad-hoc privind drepturile fundamentale și statul de drept al Comitetului Economic și Social European; și Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului.

¹⁶ Consultarea statelor membre, întrebarea 2.

¹⁷ Sarcinile punctelor focale sunt variate și includ schimbul de informații și de bune practici cu privire la cartă (92 %), furnizarea sau coordonarea formării în domeniul cartei (58 %), sprijinirea autorităților în evaluarea impactului legislației și al politicilor asupra drepturilor fundamentale (25 %), organizarea de evenimente legate de cartă, activități legate de finanțarea din partea UE și raportarea cu privire la cartă către Comisie și FRA; consultarea punctelor focale privind cartă, întrebarea 2; consultarea statelor membre, întrebarea 3. Principalele provocări sunt lipsa de timp cauzată de alte sarcini de lucru (83 %), domeniul larg de aplicare al potențialelor sarcini (83 %) și orientările neclare din partea Comisiei (67 %); consultarea punctelor focale privind cartă, întrebarea 7; consultarea statelor membre, întrebarea 6.

¹⁸ Majoritatea sarcinilor punctelor focale sunt îndeplinite în cadrul guvernelor (67 %), cu UE (33 %), societatea civilă (25 %) și INDO, organismele de promovare a egalității și ombudsmanii (17 %); consultarea punctelor focale privind cartă, întrebarea 5.

național, inclusiv **prin sprijinirea activităților punctelor focale privind cartă** și prin implicarea societății civile și a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (INDO) în această activitate.

2.2. Promovarea formării cu privire la cartă

În strategia privind cartă, statele membre sunt invitate să promoveze utilizarea cartei și sensibilizarea cu privire la aceasta prin elaborarea de **orientări și de cursuri de formare pentru administrațiile naționale, regionale și locale și prin schimbul de bune practici**¹⁹ și să încurajeze învățarea reciprocă cu privire la cartă. Deși jumătate dintre statele membre au organizat cursuri de formare specifice privind cartă²⁰, este necesară o formare mai specifică pentru a se asigura că autoritățile relevante dispun de suficiente cunoștințe în materie de drepturi fundamentale²¹. Comisia va sprijini în continuare aceste eforturi prin **lansarea unui program de învățare reciprocă cu privire la cartă pentru a ajuta părțile interesate de la nivel național să implementeze și să aplice cartă**, prin intermediul unor schimburi *inter pares*, al unor ateliere și al schimbului transnațional de bune practici.

FRA a sprijinit aplicarea cartei la nivel național prin colectarea și analiza datelor, inclusiv în **rapoartele sale privind drepturile fundamentale și în Charterpedia**²². Pentru a permite schimbul de bune practici cu privire la cartă, FRA și Comisia organizează, începând din 2023, **un eveniment online anual CharterXchange**, care reunește practicieni și alți participanți interesați, inclusiv administrații naționale, pentru a face schimb de experiență și a purta discuții pe marginea provocărilor și a oportunităților legate de aplicarea cartei²³.

Comisia și FRA au **elaborat programe și materiale de formare privind cartă și vor continua să sensibilizeze publicul cu privire la materialele**, informațiile și instrumentele existente. Statele membre sunt încurajate, de asemenea, să elaboreze materiale de informare și de formare cu privire la cartă în limbile lor naționale, inclusiv, după caz, prin traducerea instrumentelor FRA privind cartă și adaptarea acestora la contextul național.

2.3. Creșterea gradului de utilizare a evaluărilor impactului asupra drepturilor fundamentale la nivel național

În strategia privind cartă, statele membre au fost invitate să **utilizeze evaluări ale impactului și proceduri de control legislativ** pentru a se asigura că inițiativele de punere în aplicare a

¹⁹ 16 state membre au făcut schimb de bune practici privind aplicarea cartei pe portalul e-justiție ([Bune practici ale statelor membre privind cartă](#)). 58 % dintre statele membre respondente indică faptul că au actualizat portalul (consultarea statelor membre, întrebarea 10), iar 23 au furnizat informații cu privire la căile de atac în cazul încălcării drepturilor fundamentale ([Instanțe și organisme extrajudiciare naționale](#)).

²⁰ 53 % dintre statele membre respondente; consultarea statelor membre, întrebarea 9. Întrucât doar 20 de state membre au participat la consultare, rezultatele rămân orientative.

²¹ Consultarea statelor membre, întrebarea 25.

²² Contribuția FRA, p. 3-4, care face trimitere la [Charterpedia](#) și la [Raportul din 2025 privind drepturile fundamentale](#). [Charterpedia](#) include articole ale cartei disponibile în toate limbile UE, jurisprudența și referințele juridice disponibile în limba engleză și în limba națională a țării respective. [Manualul privind cartă](#), [manualul formatorului](#) și [cursurile de învățare online](#) sunt disponibile în toate limbile, cu excepția limbilor GA și MT). A se vedea [materialele și resursele FRA privind cartă](#), [fișele informative referitoare la cartă](#).

²³ De exemplu, [cel de al doilea eveniment anual CharterXchange în UE](#), [cel de al treilea eveniment anual CharterXchange în UE](#).

dreptului Uniunii respectă cartă²⁴. Unele state membre au elaborat orientări și apelează la organisme consultative și consultări publice pentru a contribui la aplicarea cartei, în timp ce ministerele și organismele parlamentare au, de asemenea, un rol esențial în supravegherea și revizuirea conformității propunerilor legislative cu cartă²⁵. În același timp, cercetările FRA indică faptul că evaluările impactului propunerilor legislative asupra drepturilor fundamentale²⁶ nu sunt efectuate în mod sistematic, iar evaluările ex post reprezintă mai degrabă excepția decât regula. Acest lucru indică necesitatea de a sprijini în continuare autoritățile naționale în evaluarea impactului asupra drepturilor fundamentale al legislației naționale de transpunere a obligațiilor UE atunci când măsurile de transpunere ar putea avea un impact major asupra drepturilor prevăzute în cartă. Comisia invită punctele focale privind cartă să distribuie instrumente și informații relevante pentru factorii de decizie de la nivel național și local, pentru a-i ajuta să efectueze astfel de evaluări ale impactului.

2.4. Rolul autorităților locale și regionale

Cartă este utilizată de autoritățile locale și regionale²⁷ iar **cadrul FRA privind orașele drepturilor omului**²⁸ este considerat util pentru a le ajuta să dezvolte planuri de acțiune și rețele bazate pe drepturile fundamentale²⁹. Sunt în curs de elaborare instrumente de formare specifice în cadrul proiectului **RIGHTSCITIES**³⁰ finanțat în cadrul programului „**Cetățeni, egalitate, drepturi și valori**” (CEDV). Începând din 2021, Comisia a ajutat autoritățile locale și regionale să promoveze cartă prin intermediul **cererii de propuneri pentru înfrățirea orașelor** din cadrul programului CEDV³¹. Înfrățirea orașelor creează oportunități de cooperare între localități din diferite țări, permițând autorităților locale să abordeze provocări comune,

²⁴ 79 % dintre statele membre respondente raportează că au utilizat evaluările impactului și controlul legislativ pentru a asigura respectarea cartei (consultarea statelor membre, întrebarea 7).

²⁵ 37 % dintre statele membre respondente au emis orientări pentru autorități cu privire la evaluarea impactului asupra cartei atunci când au transpus și au pus în aplicare dreptul Uniunii. consultarea statelor membre, întrebarea 7. Rolul parlamentelor naționale este menționat de DE, FI, HU, IE și ES; consultarea statelor membre, întrebarea 8. O formare specifică a fost pusă la dispoziția autorităților naționale, locale sau regionale în 53 % dintre statele membre.

²⁶ Evaluările impactului asupra drepturilor omului (*Human Rights Impact Assessments*) acoperă 1) evaluările *ex ante* ale impactului (evaluarea posibilului impact al legislației); 2) controlul juridic (evaluarea unei propuneri legislative în raport cu standardele privind drepturile fundamentale); și 3) evaluările *ex post* (evaluări retrospective ale modului în care legislația a afectat drepturile fundamentale după ce a fost pusă în aplicare); FRA, 2025 „*Better legislation: Human rights impact assessments in lawmaking*” (O mai bună legiferare: Evaluarea impactului asupra drepturilor omului în procesul legislativ).

²⁷ Autoritățile locale și regionale respondente utilizează cartă pentru a contribui la elaborarea politicilor și la luarea deciziilor (33 %), la finanțarea din partea UE (33 %) și pentru a sensibiliza publicul (25 %); consultarea autorităților locale și regionale, întrebarea 6. Acestea identifică egalitatea și nediscriminarea (80 %), locuințele, sănătatea, educația, protecția socială și sprijinul pentru grupurile vulnerabile (59 %), protecția datelor cu caracter personal (49 %) și democrația locală (57 %) ca fiind domeniile de politică în care pot utiliza cartă în modul cel mai eficace; consultarea autorităților locale și regionale, întrebarea 11. 52,94 % dintre respondenți proveneau din Polonia, ceea ce afectează caracterul concludent al acestei consultări.

²⁸ [Orașele drepturilor omului din UE: un cadru pentru consolidarea drepturilor la nivel local](#). Acest cadru este cunoscut de 41 % dintre respondenți.

²⁹ Consultarea autorităților locale și regionale, întrebarea 10.

³⁰ [RIGHTSCITIES – Institutul Raoul Wallenberg pentru drepturile omului și dreptul umanitar. RIGHTSCITIES–LBI für Grund- und Menschenrechte.](#)

³¹ Dintre cele 400 de proiecte finanțate în perioada 2021-2025, aproximativ 10 % se referă la cartă.

prin prisma cartei. Proiectele s-au axat, de exemplu, pe nediscriminare, incluziune, participarea democratică, egalitatea de gen și drepturile persoanelor care aparțin minorităților.

Cu toate acestea, sunt necesare informații suplimentare cu privire la valoarea adăugată a cartei în comparație cu alte instrumente privind drepturile omului și atunci când aceasta se aplică la nivel local³². Consultările indică necesitatea unui sprijin practic suplimentar, cum ar fi formare personalizată, sensibilizare și finanțare³³. În consecință, Comisia **invită statele membre să sprijine autoritățile locale și regionale să aplice cartea**, de exemplu, pe baza materialelor elaborate în cadrul proiectului RIGHTSCITIES.

2.5. Prevenirea, monitorizarea și asigurarea respectării

În temeiul dreptului Uniunii, autoritățile naționale au responsabilitatea principală de a aplica corect dreptul Uniunii. Instanțele naționale joacă un rol esențial în asigurarea respectării cartei prin aplicarea și interpretarea dreptului Uniunii în ordinea juridică internă. Mecanismul hotărârilor preliminare instituie un mecanism de dialog între Curtea de Justiție a Uniunii Europene și instanțele naționale pentru a asigura interpretarea uniformă a dreptului Uniunii, inclusiv a cartei.

În strategia privind cartea, Comisia a subliniat importanța unui **dialog continuu cu statele membre pentru a preveni încălcările drepturilor fundamentale**³⁴. Un astfel de dialog are loc, în special, în cadrul grupurilor de lucru specifice politicilor³⁵ și prin activități de învățare reciprocă³⁶. În același timp, Comisia și-a reafirmat angajamentul de a **monitoriza aplicarea cartei și a legislației conexe a UE** și de a monitoriza îndeaproape cazurile în care un stat membru demonstrează un eșec sistemic în aplicarea cartei atunci când pune în aplicare dreptul UE³⁷. În ultimii ani, Comisia a lansat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor³⁸

³² Consultarea autorităților locale și regionale, întrebările 15 și 21. 47 % dintre respondenți nu iau inițiative pentru a spori utilizarea cartei de către autoritatea lor, iar 33 % nu sunt la curent cu astfel de inițiative; consultarea autorităților locale și regionale, întrebarea 12.

³³ Consultarea autorităților locale și regionale, întrebările 21 și 22. 75 % dintre autoritățile respondente nu au participat la cursuri de formare privind cartea (întrebarea 7), iar 26 % consideră că oportunitățile de formare disponibile sunt insuficiente sau nu știu dacă sunt suficiente (55 %) (întrebarea 8).

³⁴ Comisia a oferit, de asemenea, cursuri de formare centrelor SOLVIT cu privire la drepturile fundamentale.

³⁵ De exemplu, grupul la nivel înalt pentru combaterea discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură, care ajută statele membre să pună în aplicare Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului; grupul de experți care ajută statele membre să transpună și să pună în aplicare Directiva (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii; rețeaua UE pentru drepturile copiilor, care oferă o platformă de dialog pentru punerea în aplicare a Strategiei UE privind drepturile copilului și a Recomandării Comisiei privind sistemele integrate de protecție a copilului; Rețeaua pentru prevenirea violenței bazate pe gen și a violenței domestice; Grupul la nivel înalt pentru nediscriminare, egalitate și diversitate, care sprijină eforturile de combatere a discriminării și promovează egalitatea și diversitatea; Rețeaua europeană a legislației în domeniul egalității, care oferă informații cu privire la respectarea directivelor privind egalitatea.

³⁶ Cum ar fi programul de învățare reciprocă în domeniul egalității de gen, inițiativele de parteneriat privind combaterea discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură și Platforma UE de participare a copiilor.

³⁷ În conformitate cu principiul subsidiarității, Comisia nu intervine, în general, în cazuri individuale legate de încălcări ale drepturilor fundamentale, care trebuie tratate de autoritățile și instanțele naționale în conformitate cu căile de atac naționale. Aceasta va interveni numai dacă există elemente care indică existența unor dispoziții sau practici sistematice care încalcă obligațiile care decurg din dreptul Uniunii. A se vedea, de asemenea, punctul 5: Consolidarea conștientizării de către cetățeni a drepturilor care le sunt conferite de cartă.

³⁸ [Cazuri de infringement în UE - Cazuri de infringement, transpunerea directivelor și dialogul EU Pilot](#) A se vedea, de exemplu, [cauza C-204/21](#), *Comisia/Polonia (Independența și viața privată a judecătorilor)*, [cauza C-](#)

legate de respectarea anumitor drepturi prevăzute de cartă, cum ar fi, de exemplu, dreptul la o cale de atac eficientă, protecția datelor cu caracter personal, respectarea vieții private și de familie, dreptul la libertatea de întrunire pașnică, libertatea de asociere, nediscriminarea pe criterii de naționalitate, sex sau orientare sexuală, respectarea demnității umane, libertatea de exprimare și pluralismul mass-mediei, dreptul la secretul profesional al avocatului și prezumția de nevinovăție.

Începând din 2021, Comisia a prezentat **rapoarte anuale privind aplicarea cartei**, analizând impactul acesteia în anumite domenii de politică³⁹. Strategia privind cartă și rapoartele anuale privind aplicarea cartei fac parte dintr-un efort mai amplu la nivelul UE de consolidare a valorilor fondatoare, inclusiv respectarea drepturilor omului, a statului de drept, a democrației și a egalității. Aceasta include, de asemenea, rapoartele anuale privind statul de drept⁴⁰, Planul de acțiune pentru democrația europeană, pachetul privind apărarea democrației⁴¹, rapoarte privind cetățenia UE⁴², Scutul european pentru democrație⁴³, strategia pentru societatea civilă⁴⁴ și strategii specifice pentru a răspunde nevoilor anumitor grupuri de titulari de drepturi⁴⁵.

Pentru elaborarea rapoartelor anual privind aplicarea cartei, Comisia lucrează în parteneriat cu alte instituții și agenții ale UE, în special cu FRA, pentru a colecta informații și date pentru rapoarte și desfășoară ample consultări cu părțile interesate⁴⁶. **Rapoartele privind cartă sunt instrumente valoroase pentru a sublinia relevanța drepturilor fundamentale în cadrul diferitelor politici**, servind, în același timp, drept memento cu privire la domeniul larg de aplicare și aplicabilitatea cartei. Rapoartele sunt considerate utile și pentru societatea civilă și sistemul judiciar⁴⁷, deoarece oferă rezumate agregate periodice ale legislației relevante a UE, orientează acțiunile de promovare în sprijinul drepturilor fundamentale și, în general, subliniază recunoașterea provocărilor existente⁴⁸. Cu toate acestea, părțile interesate au solicitat intensificarea utilizării rapoartelor ca instrumente de monitorizare, în special sugerând să se

[808/21](#), *Comisia/Republica Cehă (Libertatea de întrunire și de asociere)*, [cauza C-769/22](#), *Comisia/Ungaria (Demnitatea umană, protecția datelor cu caracter personal și respectarea vieții private și de familie, libertatea de exprimare și de informare, nediscriminarea)*, [cauza C-92/23](#), *Comisia/Ungaria (Dreptul de a furniza servicii mass-media cu frecvență radio)*, [cauza C-829/24](#), *Comisia/Ungaria (Protecția împotriva ingerințelor politice străine)* și [cauza C-57/25](#), *Comisia/Estonia (Căi de atac judiciare eficiente)*.

³⁹ [Au fost publicate patru rapoarte anuale privind Cartă](#), axate pe drepturile fundamentale în era digitală, spațiul civic prosper, protecția juridică eficientă și accesul la justiție, precum și pe finanțarea drepturilor fundamentale.

⁴⁰ [Raportul din 2025 privind statul de drept](#). Monitorizarea acoperă, de asemenea, aspecte precum independența sistemului judiciar și cadrul favorabil spațiului civic, care sunt direct relevante pentru aplicarea drepturilor fundamentale.

⁴¹ Inclusiv [JOIN \(2025\) 791 final](#) și [COM/2025/790 final](#).

⁴² [Rapoarte privind cetățenia UE](#).

⁴³ [JOIN/2025/791 final](#).

⁴⁴ [COM/2025/790 final](#).

⁴⁵ Cum ar fi [Strategia UE privind drepturile copilului](#). Pentru strategiile privind o Uniune a egalității, a se vedea nota de subsol 107.

⁴⁶ În ceea ce privește părțile interesate consultate pentru prezentul raport, a se vedea capitolul 1.

⁴⁷ Consultarea societății civile, întrebarea 19. 68,32 % dintre respondenți sunt la curent cu aceste rapoarte; Consultarea profesioniștilor din domeniul justiției, întrebarea 19. 72,22 % dintre respondenți sunt la curent cu aceste rapoarte.

⁴⁸ Potrivit ENNHRI, atenția acordată de Comisie colectării de informații de la principalele părți interesate pentru raportul anual privind cartă a sporit recunoașterea relevanței și a nevoilor părților interesate la nivelul UE. Contribuția ENNHRI la consultările INDO, p. 5.

pună accentul pe protejarea drepturilor specifice prevăzute în cartă, și includerea de trimiteri la hotărârile judecătorești.

Comisia va analiza modalitățile de dezvoltare în continuare a rapoartelor privind cartă pentru a oferi o imagine de ansamblu mai detaliată a principalelor evoluții în ceea ce privește aplicarea drepturilor specifice prevăzute în cartă legate de tema selectată, inclusiv a hotărârilor judecătorești relevante. Comisia își va susține constatările cu indicatori de date relevanți, atunci când sunt disponibili, de la Eurostat și din alte surse relevante. Comisia va efectua un studiu de fezabilitate pentru a analiza noi oportunități de consolidare a monitorizării drepturilor fundamentale în contextul rapoartelor tematice anuale privind cartă. Aceste aspecte vor fi discutate și în cadrul noii Platforme a societății civile, care va fi înființată în 2026⁴⁹.

Consultările arată că **acțiunile întreprinse la nivel național ca urmare a rapoartelor privind cartă** au rămas limitate⁵⁰. Prin urmare, Comisia **invită statele membre să își intensifice eforturile pentru a da curs rapoartelor privind cartă**, în special organizând evenimente cu grupurile relevante de părți interesate să discute subiectul raportului anual în context național.

De asemenea, Comisia a invitat Parlamentul European și Consiliul să organizeze discuții de fond pentru a da curs rapoartelor privind cartă. În 2021, Consiliul a adoptat **Concluziile Consiliului privind consolidarea aplicării cartei**, care detaliază măsurile pe care statele membre le-ar putea lua pentru a sprijini punerea în aplicare a strategiei⁵¹. În fiecare an, acesta a invitat Comisia să prezinte statelor membre constatările raportului privind cartă și a adoptat concluzii ale Consiliului pe tema raportului, cu recomandări suplimentare⁵².

În strategie, Comisia a încurajat, de asemenea, Parlamentul European și parlamentele naționale să dezvolte **cooperarea interparlamentară privind aplicarea cartei**. Acesta invită din nou Parlamentul European să implice parlamentele naționale în consolidarea aplicării cartei, inclusiv prin organizarea **unei reuniuni interparlamentare de coordonare privind aplicarea cartei**. Comisia este pregătită să sprijine dezvoltarea acestei inițiative.

2.6. Asigurarea protecției valorilor Cartei prin intermediul fondurilor UE

Finanțarea din partea UE este esențială pentru sprijinirea punerii în aplicare a politicilor UE. Pentru a se asigura că execuția fondurilor UE respectă cartă, Regulamentul privind dispozițiile comune (RDC)⁵³ **include o „condiție favorizantă” orizontală privind aplicarea și punerea**

⁴⁹ [COM/2025/790 final](#).

⁵⁰ 37 % dintre statele membre respondente raportează că au organizat acțiuni subsecvente; consultarea statelor membre, întrebarea 11. Unele state membre au trimis raportul spre informare ministrului responsabil (HU) sau ministerelor și INDO (LU, ES). În BG, constatările au stat la baza dezvoltării viitoarelor activități de formare judiciară. PL și PT au organizat evenimente subsecvente. A se vedea, de asemenea, consultarea specifică a INDO, a organismelor de promovare a egalității și a ombudsmanilor, întrebarea 27).

⁵¹ [Concluziile Consiliului privind consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană](#).

⁵² [Concluziile Consiliului privind capacitatea digitală pentru protejarea și asigurarea respectării drepturilor fundamentale în era digitală](#); [Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE](#); [rolul spațiului civic în protejarea și promovarea drepturilor fundamentale în UE](#); [Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE](#); [promovarea încrederii prin protecție jurisdicțională efectivă și acces la justiție](#); [Concluziile Consiliului privind aplicarea Cartei drepturilor fundamentale a UE](#); [finanțare pentru promovarea, protejarea și asigurarea respectării drepturilor fundamentale](#).

⁵³ [Regulamentul \(UE\) 2021/1060](#).

în aplicare efectivă a cartei (condiția favorizantă orizontală privind cartea)⁵⁴. Condiția favorizantă orizontală privind cartea impune statelor membre să dispună de mecanisme pentru a se asigura că programele sprijinite din fondurile RDC respectă cartea în toate etapele programării și punerii în aplicare. Acestea sunt încurajate să implice organizațiile societății civile, cum ar fi organismele independente din domeniul drepturilor fundamentale, în aceste acorduri. Statele membre au, de asemenea, obligația de a institui mecanisme de raportare către comitetele de monitorizare pentru cazurile de neconformitate a operațiunilor cu cartea și pentru plângerile referitoare la cartă.

Comisia va continua să monitorizeze dacă condiția favorizantă orizontală privind cartea este respectată pe toată durata perioadei de programare și va lua măsurile necesare pentru a asigura conformitatea, după caz⁵⁵. Cu toate acestea, consultările indică necesitatea mai multor informații și orientări pentru a ajuta autoritățile naționale și regionale care gestionează fondurile UE să aplice cartea, de exemplu prin furnizarea de orientări prin module de formare, consolidarea capacităților sau schimbul de bune practici⁵⁶. În conformitate cu angajamentul asumat în strategia privind cartea, astfel de orientări au fost publicate sub forma unui **manual destinat orientării autorităților și organismelor naționale și regionale în asigurarea unei puneri în aplicare coerente și eficiente a condiției favorizante orizontale privind cartea**⁵⁷. Comisia va traduce manualul în limbile oficiale ale UE pentru a se asigura că acesta este accesibil părților interesate de la nivel național. Comisia va analiza, de asemenea, dacă sunt necesare acțiuni suplimentare în cadrul următorului CFM, cum ar fi activități de consolidare a capacităților sau schimburi de bune practici.

Propunerea Comisiei pentru următorul CFM include garanții și stimulente solide pentru ca finanțarea din partea UE să respecte cartea și statul de drept⁵⁸. Respectarea principiilor statului de drept și a cartei o condiție prealabilă pentru acordarea de sprijin financiar. Pentru a le fi aprobate planurile naționale și regionale, statele membre vor trebui să demonstreze că dispun de mecanisme adecvate care să asigure respectarea statului de drept și a condiției favorizante orizontale privind cartea pe tot parcursul execuției fondurilor.

3. Consolidarea rolului organizațiilor societății civile, al apărătorilor drepturilor omului și al practicienilor din domeniul justiției

3.1. Societatea civilă

Strategia privind cartea subliniază contribuția indispensabilă a OSC-urilor și a apărătorilor drepturilor omului la garantarea exercitării drepturilor fundamentale de către toți cetățenii. În

⁵⁴ Condiția favorizantă orizontală privind „aplicarea și implementarea eficace a Cartei drepturilor fundamentale” este prevăzută în anexa III la RDC. Pe lângă condiția favorizantă orizontală privind cartea, RDC include principii orizontale la articolul 9, care prevăd obligația de respectare a drepturilor fundamentale și de respectare a cartei de către Comisie și statele membre în punerea în aplicare a fondurilor.

⁵⁵ Pentru mai multe informații privind mecanismele și procedurile de monitorizare a îndeplinirii condiției favorizante orizontale privind cartea, a se vedea Strategia privind cartea, p. 9, și [Raportul din 2024 privind cartea](#), p. 21-22.

⁵⁶ Consultarea statelor membre, întrebările 15 și 16.

⁵⁷ [Manual privind drepturile fundamentale în finanțarea UE](#).

⁵⁸ COM(2025) 46, p. 12.

strategie, Comisia a invitat **statele membre să promoveze un mediu favorabil și sigur pentru organizațiile societății civile** și apărătorii drepturilor omului din țara lor, inclusiv la nivel local⁵⁹.

Comisia a dedicat **raportul din 2022 privind carta unui spațiu civic prosper**⁶⁰, în care a descris rolul OSC-urilor, al apărătorilor drepturilor omului, al INDO, al organismelor de promovare a egalității și al ombudsmanilor în sprijinirea aplicării cartei, a cartografiat măsurile luate la nivelul UE și la nivel național pentru a le proteja, sprijini și capacita și a identificat provocările, lacunele și domeniile în care se pot aduce îmbunătățiri în acest sens. Raportul a remarcat o restrângere **suplimentară a spațiului civic la nivelul UE**⁶¹, cu amenințări și hărțuiri raportate de OSC-uri, de apărătorii drepturilor omului și de membrii acestora⁶².

Pentru a da curs raportului din 2022 privind carta, Comisia a organizat o serie de seminare privind măsurile necesare pentru a capacita, proteja și sprijini în continuare societatea civilă, care s-au încheiat cu un eveniment la nivel înalt în noiembrie 2023⁶³. Un raport final⁶⁴ a recomandat ca statele membre și instituțiile UE să se angajeze să protejeze, să promoveze și să sprijine un spațiu civic în UE. Aceste concluzii au fost incluse într-o **recomandare a Comisiei din 2023 privind promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice**⁶⁵. În conformitate cu această recomandare, Comisia a elaborat instrumente pentru a implica cetățenii în procesul său de elaborare a politicilor, în special grupurile de dezbatere ale cetățenilor europeni, care ar putea inspira administrațiile naționale și locale să își stabilească propriile strategii de implicare a cetățenilor. În 2024, Comisia a adoptat, de asemenea, **două directive privind standardele minime pentru funcționarea organismelor de promovare a egalității**, cu scopul de a îmbunătăți eficacitatea acestora și de a le garanta independența⁶⁶.

Pe baza acestor inițiative și ca răspuns la solicitările societății civile, la 12 noiembrie 2025, Comisia a adoptat **Strategia UE pentru societatea civilă**⁶⁷. Strategia instituie un cadru pentru promovarea colaborării cu organizațiile societății civile de la nivelul UE și de la nivel național și pentru protejarea, sprijinirea și asigurarea finanțării durabile și transparente a acestora. Comisia va înființa o **platformă a societății civile** pentru a-și intensifica colaborarea cu organizațiile societății civile care lucrează în domeniul drepturilor fundamentale și al altor politici ale UE bazate pe valori. De asemenea, Comisia invită statele membre să **implice**

⁵⁹ Statele membre raportează că au instituit politici privind societatea civilă și fac trimitere la oportunitățile naționale de finanțare și la legislația care protejează libertatea de asociere și de exprimare. Consultarea statelor membre, întrebarea 17.

⁶⁰ COM/2022/716, pp. 7-12. De asemenea, [Raportul din 2025 privind statul de drept](#), p. 29-30.

⁶¹ [Societatea civilă | Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene](#), [Spațiul civic | OCDE](#), [Monitorul spațiului civic Civicus](#), [Forumul Civic](#). De asemenea, [Raportul din 2025 privind statul de drept](#), p. 30.

⁶² [FRA, Protecting civil society – Update 2023](#) (Protejarea societății civile – Actualizare 2023), p. 3; [COM/2022/716](#), p. 13.

⁶³ [Un spațiu civic prosper pentru apărarea drepturilor fundamentale în UE: un cadru pentru acțiuni viitoare](#).

⁶⁴ [Raport final – Un spațiu civic prosper pentru apărarea drepturilor fundamentale în UE | Comisia Europeană](#).

⁶⁵ [Recomandarea \(UE\) 2023/2836 a Comisiei](#).

⁶⁶ [Directiva \(UE\) 2024/1499 a Consiliului](#) și [Directiva \(UE\) 2024/1500](#).

⁶⁷ [COM\(2025\) 790 final](#).

societatea civilă în activitățile legate de cartă la nivel național pentru a asigura schimbul de informații și consolidarea reciprocă a capacităților⁶⁸.

Comisia s-a angajat, de asemenea, să sprijine un mediu favorabil pentru societatea civilă, în special prin **finanțare din programul CEDV**⁶⁹. În perioada 2022-2025, s-au acordat peste 1,3 miliarde EUR actorilor care contribuie la aplicarea valorilor consacrate la articolul 2 din TUE și în cartă⁷⁰.

În iulie 2025, Comisia a adoptat **propunerea sa privind un nou program de finanțare AgoraEU** pentru a continua finanțarea promovării și protecției drepturilor fundamentale prin intermediul componentei sale „Democrație, cetățeni, egalitate, drepturi și valori” („CEDV+”) în perioada 2028-2034⁷¹. În cadrul noului CFM, lucrând împreună cu bugetele naționale și completând alte eforturi la nivel european și național, Uniunea Europeană va sprijini societatea civilă în promovarea aplicării cartei, inclusiv prin intermediul programelor AgoraEU și „Justiție”⁷² propuse, de îndată ce vor fi adoptate.

În sfârșit, Comisia a invitat **rețelele societății civile**⁷³ să își consolideze eforturile de **consolidare a capacităților prin cooperarea în ceea ce privește formarea în domeniul cartei și schimbul de practici**, pe baza sprijinului și a instrumentelor dezvoltate de Comisie și de FRA⁷⁴. Aceasta a remarcat că OSC-urile, apărătorii drepturilor omului și INDO, organismele de promovare a egalității și ombudsmanii sunt în măsură să ofere informații și să ajute persoanele să aibă acces la protecție judiciară atunci când le sunt încălcate drepturile fundamentale⁷⁵. **Protecția judiciară eficace și litigiile strategice, în special, pot contribui la asigurarea efectivă a respectării drepturilor fundamentale**, iar Comisia a finanțat mai multe

⁶⁸ Dintre OSC-urile consultate, 70 % nu erau la curent cu acțiunile de capacitate a societății civile întreprinse de autoritățile naționale, regionale sau locale. Mai multe delegații au făcut referire la guverne care intimidează în mod activ societatea civilă. În general, acestea au constatat un decalaj între strategii și acțiunile concrete întreprinse de statele lor membre. Consultarea OSC-urilor, întrebarea 8. Pentru politicile naționale de consolidare a spațiului civic, a se vedea [Spaziul civic |OCDE](#).

⁶⁹ A se vedea [mai multe informații cu privire la program; raportul din 2024 privind cartă](#), p. 5-9; [SWD\(2025\) 133](#).

⁷⁰ [Programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” – Performanță – Comisia Europeană](#). Informații suplimentare privind modul în care programele de finanțare ale UE au contribuit la aplicarea cartei sunt disponibile în [raportul din 2024 privind cartă](#). A se vedea, de asemenea, [concluziile Consiliului din 7 martie 2025](#). În cadrul cererilor anuale de propuneri CHAR-LITI, a fost acordată finanțare pentru proiecte privind consolidarea capacităților și sensibilizarea cu privire la cartă, capacitatea spațiului civic, litigiile strategice, combaterea discursurilor de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură și protejarea avertizorilor de integritate; [Portalul UE pentru oportunități de finanțare și ofertare](#)). În cadrul componentei „Valorile Uniunii” a programului CEDV, Comisia a sprijinit rețelele europene, organizațiile societății civile și grupurile de reflecție în materie de aplicare a cartei.

⁷¹ Propunere de regulament de instituire a programului „AgoraEU” pentru perioada 2028-2034.

⁷² Propunere de regulament de instituire a programului „Justiție” pentru perioada 2028-2034.

⁷³ Referindu-se la rețele cum ar fi ENNHRI, Rețeaua europeană a organismelor naționale de promovare a egalității (Equinet) și Rețeaua europeană a ombudsmanilor, precum și la rețelele care abordează nevoile unor grupuri specifice.

⁷⁴ A se vedea consultarea specifică a ENNHRI, a Rețelei europene a organismelor naționale de promovare a egalității (Equinet) și a Rețelei europene a ombudsmanilor și a membrilor acestora (organismele din domeniul drepturilor fundamentale), întrebarea 10.

⁷⁵ Doar 30 % dintre organismele din domeniul drepturilor fundamentale raportează utilizarea cartei pentru a furniza informații cu privire la căile de atac disponibile sau la sprijinul acordat victimelor, iar 30 % raportează utilizarea cartei în litigii (strategice); consultarea organismelor din domeniul drepturilor fundamentale, întrebarea 3 litera (d).

proiecte pentru a consolida capacitatea societății civile de a iniția litigiile strategice pe baza Cartei⁷⁶.

Pentru a consolida în continuare punerea în aplicare a angajamentelor de mai sus, **Comisia invită organizațiile societății civile, apărătorii drepturilor omului și INDO, organismele de promovare a egalității și ombudsmanii să își intensifice eforturile de cooperare și de schimb de practici cu privire la cartă.** În plus, invită părțile interesate respective, precum și practicienii din domeniul justiției și beneficiarii fondurilor UE **să facă schimb de jurisprudență și de alte bune practici privind cartă cu FRA**⁷⁷ pentru a sprijini actualizarea bazei de date Charterpedia.

3.2. Rolul instituțiilor naționale din domeniul drepturilor omului

A doua componentă a strategiei privind cartă subliniază **importanța unor INDO puternice și independente.** Cu mandate ample care acoperă toate drepturile fundamentale, INDO au un rol unic în asigurarea protejării drepturilor fundamentale de către actorii statali și în crearea de legături între guverne și societatea civilă⁷⁸. Prin urmare, în strategia privind cartă, Comisia a invitat statele membre care nu au înființat o INDO independentă să facă acest lucru. De asemenea, a invitat celelalte state membre să se asigure că INDO dispun de instrumentele și mijloacele necesare pentru a se conforma Principiilor de la Paris definite de ONU⁷⁹ și să facă trimitere la Cartă în mandatul lor. Comisia a luat act de rolul ENNHRI în sprijinirea statelor membre pentru a obține și menține acreditarea de nivel A a INDO-urilor lor⁸⁰, în special prin coordonarea consolidării capacităților și schimbul de practici privind cartă.

După adoptarea strategiei privind cartă, **alte cinci INDO au fost acreditate cu statut A** (în Austria, Cipru, Estonia, Slovenia și Suedia)⁸¹, iar în Cehia și România s-au înregistrat progrese în direcția înființării unei INDO acreditate⁸². ENNHRI ajută instituțiile desemnate să obțină și să își îmbunătățească acreditarea consiliere și consultanță tehnică. Comisia monitorizează situația ombudsmanilor, a INDO, a organismelor de promovare a egalității și a altor autorități independente în rapoartele sale privind statutul de drept din cadrul pilonului privind „Alte aspecte instituționale legate de echilibrul puterilor”.

În urma adoptării strategiei privind cartă, **ENNHRI și INDO au fost din ce în ce mai implicate în sprijinirea aplicării cartei**⁸³. ENNHRI organizează consolidarea capacităților pentru Cartă

⁷⁶ În perioada 2022-2024, au fost emise 15 milioane EUR pentru a finanța 35 de proiecte privind cartă și litigiile strategice în cadrul programului CEDV.

⁷⁷ Prin intermediul Charter@fra.europa.eu.

⁷⁸ COM(2024) 800, p. 32.

⁷⁹ [Principii referitoare la statutul instituțiilor naționale \(Principiile de la Paris\) | OHCHR, CM/Rec\(2021\)1](#).

⁸⁰ [INDO evaluate ca respectând pe deplin principiile de la Paris ale ONU sunt acreditate cu statutul A](#).

⁸¹ [Componenta - GANHRI](#), [Membrii noștri - ENNHRI](#).

⁸² [Contribuția ENNHRI la consultare](#), pp. 9-10.

⁸³ INDO raportează că cartă oferă valoare adăugată prin consolidarea argumentelor juridice și a acțiunilor de susținere și promovare și sprijină interpretarea standardelor juridice ale UE. Respondenții raportează utilizarea cartei în raportare (70 %), cursurile de formare (61 %), sensibilizarea cu privire la drepturile fundamentale (83 %), tratarea plângerilor (61 %), consilierea actorilor statali cu privire la noile politici (52 %) și proiectele legislative (57 %), furnizarea de informații privind căile de atac sau sprijinul acordat victimelor (49 %), campanii (48 %) și litigiile generale sau strategice (30 %). Consultarea organismelor din domeniul drepturilor fundamentale, întrebările 3, 4 și 5.

și contribuie, împreună cu membrii săi, la pregătirea legislației și a politicilor care abordează drepturile fundamentale și valorile fundamentale⁸⁴.

Pentru a sprijini eforturile acestora, **Comisia va lua în considerare necesitatea unor orientări suplimentare în ceea ce privește rolul INDO în temeiul dreptului UE**, inclusiv în aplicarea cartei, și modul în care statele membre le-ar putea sprijini. Comisia va continua să sprijine INDO în aplicarea cartei, inclusiv prin finanțare din programul CEDV pentru perioada 2021-2027 și din programul AgoraEU propus, odată ce va fi adoptat.

În plus, Comisia invită INDO, organismele de promovare a egalității și ombudsmanii să sprijine în continuare aplicarea cartei prin activități specifice în statele lor membre, inclusiv prin **furnizarea de informații și consiliere persoanelor cu privire la drepturile fundamentale și la căile de atac în cazul încălcării drepturilor fundamentale**.

Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura că INDO pot sprijini aplicarea cartei în toate statele membre⁸⁵. Prin urmare, Comisia **invită statele membre să implice INDO în procesele de consultare** pentru a le permite să contribuie în mod semnificativ la evaluarea impactului asupra drepturilor fundamentale atunci când elaborează legislația și politicile în domeniile în care se aplică cartă. De asemenea, **invită statele membre să elaboreze inițiative de sensibilizare și de consolidare a capacităților pentru cartă la nivel național, regional și local**, bazându-se pe cunoștințele comune ale INDO, apărătorilor drepturilor omului, societății civile, autorităților locale și regionale și ale guvernului.

3.3. Practicieni din domeniul justiției

Judecătorii și alți practicieni din domeniul justiției au un rol unic în asigurarea aplicării drepturilor fundamentale. În strategia privind cartă, Comisia s-a angajat să finanțeze oportunități de formare în domeniul cartei pentru judecători și alți practicieni din domeniul justiției în cadrul **programului „Justiție”**⁸⁶. În **Strategia de formare judiciară pentru perioada 2021-2024**, Comisia a precizat că profesioniștii din domeniul justiției ar trebui să beneficieze de formare specifică cu privire la cartă, la domeniul său de aplicare și la drepturile

⁸⁴ [Contribuția ENNHRI la consultare; Planul de acțiune privind consolidarea aplicării Cartei drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană \(2021-2024\); Activitățile instituțiilor naționale pentru drepturile omului în ceea ce privește punerea în aplicare a Cartei drepturilor fundamentale a UE.](#)

⁸⁵ În ceea ce privește provocările legate de contribuția semnificativă la pregătirea legislației cu impact asupra drepturilor fundamentale, respondenții se referă la lipsa accesului la documente sau informații publice (9 %), la lipsa de interes din partea autorităților în ceea ce privește cooperarea cu aceste organisme (22 %), la lipsa unor canale de coordonare structurate (30 %), la cunoștințele limitate cu privire la relevanța cartei (35 %) și la volumul de muncă și prioritățile generale (43 %); consultarea organismelor din domeniul drepturilor fundamentale, întrebarea 20; [Contribuția ENNHRI la consultare](#), p. 3.

⁸⁶ Finanțarea a constat în granturi pentru acțiuni (în valoare de aproximativ 4 milioane EUR anual), un grant de funcționare pentru EJTN de aproximativ 11,2 milioane EUR anual și achiziții publice (mai puțin de 1 milion EUR anual). Aproximativ 36 % din bugetul programului, adică aproximativ 15-16 milioane EUR anual, este alocat formării judiciare. Comisia sprijină, de asemenea, activitățile ERA, destinate sensibilizării membrilor sistemului judiciar și a avocaților cu privire la aplicarea cartei. Rolul Cartei este examinat în cadrul cursurilor de formare ale ERA, inclusiv în fiecare an din 2021 până în 2025. Informații suplimentare sunt furnizate în documentul [COM/2024/456](#), p. 10.

fundamentale specifice, precum și la relația acesteia cu dreptul național și cu Convenția europeană a drepturilor omului⁸⁷.

Carta este menționată din ce în ce mai mult de instanțele naționale⁸⁸. **Numărul cererilor de decizie preliminară care fac trimitere la cartă a crescut anual începând din 2020, ajungând la 128 de cereri în 2024⁸⁹.** Potrivit consultărilor cu practicienii din domeniul justiției efectuate în sprijinul acestei revizuirii, se consideră că **carta adaugă valoare ca standard juridic suplimentar** dispozițiilor constituționale și obligațiilor internaționale în materie de drepturi ale omului, în special în cazurile de migrație și azil și în aplicarea legislației UE privind mandatul european de arestare, protecția datelor, protecția copilului și impozitarea. Profesioniștii din domeniul justiției care au răspuns fac referire, de asemenea, la aplicarea drepturilor procedurale prevăzute în cartă (articolele 47-50)⁹⁰. Cu toate acestea, practicienii raportează cu privire la anumite dificultăți cu care se confruntă pentru a stabili aplicabilitatea cartei⁹¹.

Formarea judiciară cu privire la cartă nu a ajuns încă la un număr mai mare de practicieni din domeniul justiției⁹². Motivele cel mai frecvent citate pentru neparticiparea la o astfel de formare sunt lipsa de conștientizare⁹³ sau oportunitățile de formare insuficiente la nivel național și la nivelul UE⁹⁴. **Comisia va continua să sprijine formarea judiciară cu privire la cartă, inclusiv prin intermediul programului „Justiție” propus în cadrul noului CFM, odată ce va fi adoptat⁹⁵.** De asemenea, **Comisia invită statele membre să se asigure că formarea judiciară inițială și continuă cu privire la cartă este furnizată în limbile lor naționale.**

În strategia privind cartă, Comisia s-a angajat, de asemenea, să sprijine dezvoltarea unui instrument de învățare online pentru judecători. În decembrie 2025, Comisia va publica **„e-capsule privind dreptul UE”,** cursuri de formare online de scurtă durată care rezumă principalele caracteristici ale dreptului UE referitoare la peste 40 de teme, inclusiv cartă⁹⁶. La începutul anului 2026, Comisia va publica, de asemenea, **53 de cursuri online gratuite privind cartă,** care vor introduce fiecare articol de fond și dispozițiile generale ale cartei în sesiuni de 30 de minute. Un manual scris suplimentar va rezuma jurisprudența relevantă cu privire la

⁸⁷ [COM/2020/713](#), p. 2.

⁸⁸ FRA, [Raportul din 2024 privind drepturile fundamentale](#), punctul 122; [Raportul din 2023 privind drepturile fundamentale](#), p. 45; și [Raportul privind drepturile fundamentale – 2022](#), p. 37.

⁸⁹ FRA, [Raportul privind drepturile fundamentale – 2025](#), p. 94.

⁹⁰ Consultarea profesioniștilor din domeniul justiției, întrebarea 16.

⁹¹ Dificultățile ridicate de practicienii în domeniul dreptului care au indicat că aplică Carta doar rareori (23 %) sau niciodată (20 %) se referă la stabilirea aplicabilității Cartei într-un caz concret (7,5 %), la lipsa de timp pentru verificarea aplicabilității (8,5 %) și la lipsa de valoare adăugată în comparație cu CEDO (3 %); consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebările 15 și 17. 73,4 % dintre respondenți nu au răspuns la aceste întrebări, ceea ce afectează caracterul concludent al rezultatelor.

⁹² 29 % dintre practicienii din domeniul justiției care au răspuns raportează că au participat la cursuri de formare cu prezență fizică privind cartă și 21 % la cursuri de formare online; consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebările 4 și 6.

⁹³ 54 %; consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebarea 6 b.

⁹⁴ Cu 57 % la nivel național și, respectiv, cu 34 % la nivelul UE; consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebarea 10. Dintre organizațiile de formare respondente, 61 % consideră că oportunitățile de formare sunt suficiente la nivel național și 89 % la nivelul UE.

⁹⁵ [COM\(2025\) 463 final](#); [COM\(2025\)801](#).

⁹⁶ De asemenea, [„Materiale video de formare pentru magistrați și avocați privind misiunea, competența și procedurile Curtii de Justiție a Uniunii Europene”](#).

fiecare articol. Cursurile se adresează funcționarilor publici de la nivel național și de la nivelul UE. Toate cursurile de formare de mai sus vor fi puse la dispoziția publicului pe „Platforma europeană de formare” a portalului european e-justiție.

Pentru a asigura disponibilitatea informațiilor privind cartă, Comisia a invitat rețelele de judecători și alți **practicieni din domeniul justiției să coopereze în ceea ce privește formarea și schimbul de bune practici privind aplicarea cartei**, pe baza sprijinului și a instrumentelor oferite de Comisie, de Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN) și de FRA. Cu toate acestea, gradul de conștientizare și de utilizare a acestor materiale a rămas scăzut⁹⁷. Acest lucru reflectă o nevoie suplimentară de orientări practice și de informații jurisprudențiale privind cartă, cum ar fi baze de date și fișe informative, precum și de schimburi de bune practici privind aplicarea cartei și traducerea materialelor esențiale în limbile naționale⁹⁸. Prin urmare, Comisia **va continua să îi sensibilizeze pe profesioniștii din domeniul justiției cu privire la resursele de formare online existente** cu privire la cartă, în cooperare cu FRA, și invită instituțiile de formare judiciară să utilizeze aceste resurse în oferta lor de formare. De asemenea, **invită statele membre să facă schimb de informații cu sistemul judiciar cu privire la oportunitățile de formare și la instrumentele online existente cu privire la cartă**, asigurând, în același timp, respectarea corespunzătoare a independenței sistemului judiciar. De asemenea, Comisia va spori accesibilitatea noilor sale cursuri online privind cartă și va continua să furnizeze informații cu privire la cartă și la aplicarea acesteia pe site-ul său web.

Comisia a recunoscut că **digitalizarea justiției** are potențialul de a îmbunătăți capacitatea instanțelor de a aborda în mod eficace aspectele legate de drepturile fundamentale⁹⁹ și, în consecință, sprijină eforturile de digitalizare ale statelor membre. În același timp, digitalizarea justiției trebuie să se desfășoare într-un mod care să asigure respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv prin asigurarea faptului că procesele în persoană sunt puse la dispoziția părților care au nevoie de ele pentru a-și exercita efectiv drepturile fundamentale¹⁰⁰.

4. Încurajarea utilizării cartei drept punct de reper pentru instituțiile UE

În strategia privind cartă, Comisia subliniază că respectarea cartei este esențială pentru sustenabilitatea legislației UE. Aceasta s-a angajat să **evalueze conformitatea cu cartă a inițiativelor-cheie** care ar putea avea un impact major asupra drepturilor fundamentale încă din etapa pregătitoare și pe tot parcursul procesului decizional¹⁰¹.

Pentru a sprijini mai bine personalul UE atunci când evaluează impactul asupra drepturilor fundamentale, Comisia a actualizat **orientările pentru personalul său privind aplicarea**

⁹⁷ Practicienii din domeniul justiției raportează că au utilizat tutorialul privind cartă de pe portalul e-justiție (16 % dintre respondenți), Charterpedia (7,5 %), manualele FRA privind cartă (13,8 %) și manualele FRA și ale Consiliului Europei privind cartă și CEDO (19,15 %). 59 % dintre respondenți nu au utilizat niciunul dintre instrumentele de formare disponibile; consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebarea 7.

⁹⁸ Consultarea practicienilor din domeniul justiției, întrebarea 11.

⁹⁹ [COM\(2025\)801 final](#); [COM\(2025\)802 final](#), p. 2.

¹⁰⁰ [COM\(2023\) 786 final](#), Protecție jurisdicțională efectivă și acces la justiție, p. 5.

¹⁰¹ Aceste angajamente urmează eforturilor continue de informare a personalului UE cu privire la cerințele în materie de drepturi fundamentale, a se vedea [COM/2010/057](#).

cartei în evaluările impactului¹⁰² și le va disemina ca sursă de informații pentru factorii de decizie de la nivel național și local, astfel cum s-a angajat în strategie. Pe lângă sesiunile periodice de formare privind o mai bună legisferare, Comisia a elaborat **un curs de formare specific privind „Carta drepturilor fundamentale a UE în evaluările impactului”** pentru a forma personalul UE cu privire la cartă și pentru a-i îndruma în evaluarea impactului propunerilor legislative asupra drepturilor fundamentale, în conformitate cu normele privind o mai bună legisferare¹⁰³. FRA a oferit, de asemenea, consiliere instituțiilor UE și statelor membre cu privire la evaluarea impactului proiectelor legislative și al politicilor asupra drepturilor fundamentale. **Cursurile online ale Comisiei privind cartea** conțin sfaturi pentru personalul UE cu privire la modul în care se poate asigura respectarea drepturilor fundamentale atunci când se formulează inițiative legislative.

Comisia se bazează pe **contribuțiile părților interesate** atunci când își pregătește inițiativele, inclusiv în ceea ce privește **integrarea cartei în politicile și propunerile sale**¹⁰⁴. Societatea civilă este, de asemenea, implicată printr-o serie de forme descentralizate de dialog structurat și consultări și participă la numeroase grupuri de experți ale Comisiei. Noua strategie a UE pentru societatea civilă stabilește un cadru comun pentru orientarea și consolidarea angajamentului Comisiei față de organizațiile societății civile.

Grupul operativ pentru egalitate¹⁰⁵ al Comisiei depune eforturi pentru a asigura integrarea considerațiilor privind egalitatea în toate inițiativele. Grupul operativ a elaborat procese pentru a îndruma personalul Comisiei în asigurarea faptului că politicile, legislația și programele de finanțare ale UE promovează egalitatea între femei și bărbați și combat discriminarea. De asemenea, a oferit formare personalului cu privire la integrarea egalității¹⁰⁶. În plus, **strategiile Uniunii egalității** contribuie la transpunerea egalității și a nediscriminării în acțiuni de politică¹⁰⁷.

¹⁰² C(2025) 8354. Orientările completează [instrumentul nr. 29 din setul de instrumente pentru o mai bună legisferare](#) privind „Drepturile fundamentale, inclusiv promovarea egalității”. În conformitate cu instrumentul nr. 29, toate actele și inițiativele Comisiei trebuie să respecte cartea.

¹⁰³ Cursul se desfășoară online de patru ori pe an. În 2023 și 2024, aproximativ 170 de membri ai personalului UE au fost formați în cadrul a opt cursuri de formare. Cele patru cursuri de formare din 2025 sunt în plină desfășurare.

¹⁰⁴ Inclusiv prin intermediul portalului [„Exprimați-vă părerea – Consultări publice și feedback”](#) și al consultărilor specifice. Portalul a fost actualizat într-un punct unic de acces pentru consultări publice, inițiativa cetățenească europeană și o platformă interactivă de dezbateri.

¹⁰⁵ Acesta este format din reprezentanți ai serviciilor Comisiei și ai Serviciului European de Acțiune Externă, sprijiniți de un secretariat.

¹⁰⁶ Până în noiembrie 2024, grupul operativ a organizat 23 de sesiuni de formare pentru personalul Comisiei și a contribuit la intensificarea activităților de sensibilizare.

¹⁰⁷ [Egalitate și incluziune: acțiuni-cheie – Comisia Europeană](#). În octombrie 2025, Comisia a adoptat [Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ 2026-2030](#). Strategia se bazează pe strategia anterioară pentru a stabili obiective comune, a oferi orientări și a consolida coordonarea. [Foaia de parcurs privind drepturile femeilor](#), adoptată în martie 2025, include angajamente privind egalitatea între femei și bărbați, în conformitate cu articolul 23 din Cartă. Strategia privind egalitatea de gen 2026-2030 se va baza pe foaia de parcurs, prezentând măsuri de promovare a egalității de gen. [Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025](#) va fi urmat de noua [strategie a UE de combatere a rasismului pentru perioada 2026-2030](#). Planul de acțiune confirmă faptul că măsurile de combatere a discriminării, rasismului, xenofobiei și a altor tipuri de intoleranță se bazează pe un cadru juridic consacrat al UE, care include egalitatea și nediscriminarea, astfel cum se prevede la articolul 20 și 21 din Cartă. Același lucru este evidențiat în [Cadru strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor pentru perioada 2020-2030](#) în ceea ce privește acțiunile de combatere a atitudinilor negative

Convențiile privind drepturile omului la care UE este parte¹⁰⁸ ghidează, de asemenea, utilizarea Cartei de către instituțiile UE, întrucât UE este obligată să respecte standardele acestora în procesul său legislativ. Aderarea la UE consolidează astfel punerea în aplicare a cartei în domeniile de politică reglementate de aceste convenții¹⁰⁹. Procesul de aderare a UE la **Convenția europeană a drepturilor omului** a continuat¹¹⁰, de asemenea, în vederea asigurării faptului că drepturile fundamentale în UE fac obiectul unui control extern suplimentar.

Pentru a dezvolta integrarea cartei în întregul proces legislativ al UE, Comisia **a invitat, de asemenea, Parlamentul European și Consiliul să utilizeze instrumentele de care dispun**¹¹¹ **pentru a asigura aplicarea eficace a cartei**. Președințiile Consiliului au organizat cursuri de formare privind aplicarea cartei pentru personalul Consiliului și delegațiile statelor membre. În 2024, formarea s-a axat pe rolul fiecărei instituții în evaluarea impactului asupra drepturilor fundamentale atunci când efectuează evaluări ale impactului. Pentru a consolida în continuare această activitate, **Comisia încurajează Parlamentul European și Consiliul să organizeze schimburi de bune practici** pentru a asigura respectarea cartei pe parcursul întregului ciclu legislativ. Aceasta **invită Consiliul să continue sensibilizarea cu privire la orientările sale privind respectarea drepturilor fundamentale** în cadrul grupurilor de lucru ale Consiliului.

În conformitate cu strategia privind cartea, Comisia a continuat să se asigure că **acțiunile interne și externe ale UE de promovare și protejare a drepturilor fundamentale sunt coerente** și se consolidează reciproc. În 2020, a adoptat Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2020-2024¹¹². Planul ghidează activitatea bilaterală și multilaterală a UE în domeniul drepturilor omului și este aliniat la Cartă¹¹³.

La nivel multilateral, UE colaborează cu Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite, cu Comisia a III-a și cu Adunarea Generală și sprijină mandatul și

față de romi și a discriminării romilor. Raportul intermediar privind punerea sa în aplicare, publicat în 2024, subliniază respectarea cartei ca principiu orizontal. A se vedea, de asemenea, [Strategia UE privind combaterea antisemitismului și susținerea vieții evreiești \(2021-2030\)](#).

¹⁰⁸ Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice ([aderarea UE la Convenția de la Istanbul](#)) *EUR-Lex*. Convenția de la Istanbul a devenit a doua convenție internațională privind drepturile omului la care UE a aderat, după Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap ([Decizia – 2010/48 – RO – EUR-Lex](#)) (CNUDPH).

¹⁰⁹ În special articolul 21 privind nediscriminarea, articolul 23 privind egalitatea între femei și bărbați și articolul 26 privind integrarea persoanelor cu handicap. [Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap](#) conține acțiuni de punere în aplicare a CNUDPH în UE, în conformitate cu drepturile fundamentale ale persoanelor cu handicap.

¹¹⁰ Cerere de aviz formulată în temeiul articolului 218 alineatul (11) TFUE la 21 noiembrie 2025.

¹¹¹ Cum ar fi orientările Consiliului privind verificarea respectării drepturilor fundamentale, documentul 5377/15 din 20 ianuarie 2015 sau articolul 40 din Regulamentul de procedură al Parlamentului European și Acordul interinstituțional privind o mai bună legiferare (JO L 123, 12.5.2016, p. 12-15).

¹¹² UE raportează cu privire la punerea în aplicare a [planului de acțiune](#) în rapoartele anuale privind drepturile omului și democrația în lume. A se vedea, de exemplu, [Raportul anual pe 2024 privind drepturile omului și democrația în lume](#). Aceasta utilizează toate instrumentele de care dispune pentru a-l pune în aplicare, inclusiv orientările UE privind drepturile omului, concluziile Consiliului, demersurile, comunicările strategice și dialogurile privind drepturile omului.

¹¹³ În 2023, o evaluare la jumătatea perioadei a concluzionat că planul de acțiune a fost eficace în orientarea acțiunilor externe privind drepturile omului și democrația. Drept urmare, în 2024, planul de acțiune a fost prelungit până în decembrie 2027. [UE își prelungeste Planul de acțiune privind drepturile omului și democrația până în 2027](#).

independența Înalțului Comisar pentru Drepturile Omului. Începând din 2020, UE a desfășurat peste 60 de dialoguri și consultări privind drepturile omului cu părți terțe¹¹⁴.

În conformitate cu angajamentul său de a **ține seama de cartă atunci când pregătește și negociază acorduri comerciale și de investiții**, UE a continuat să monitorizeze respectarea de către țările din afara UE a standardelor internaționale privind drepturile omului¹¹⁵. UE își pune în aplicare politica comercială, inclusiv capitolele privind comerțul și dezvoltarea durabilă din acordurile sale comerciale, pe baza Comunicării din 2022 intitulată „*Puterea parteneriatelor comerciale: împreună pentru o creștere economică verde și justă*”¹¹⁶ și a Comunicării din 2022 privind „*munca decentă la nivel mondial*”¹¹⁷. Comisia a continuat să examineze plângerile părților interesate cu privire la nerespectarea de către parteneri a angajamentelor asumate de părțile la acordurile comerciale¹¹⁸.

De asemenea, Comisia a continuat să sprijine **țările implicate în procesul de aderare în alinierea la standardele UE privind drepturile fundamentale**. Țările candidate trebuie să se alinieze treptat la dispozițiile cartei, în vederea realizării alinierii depline până la data aderării. Comisia oferă sprijin sub formă de asistență financiară și tehnică în acest sens și monitorizează progresele înregistrate prin intermediul pachetului anual de extindere¹¹⁹.

Țările candidate și țările care au încheiat un acord de asociere pot solicita **statutul de observator în cadrul FRA** pentru a le ajuta să își alinieze legislația și politicile la acquis-ul privind drepturile fundamentale. Albania, Macedonia de Nord și Serbia au în prezent statut de observator, iar alte țări candidate și-au exprimat interesul de a-l obține¹²⁰.

5. Consolidarea conștientizării de către cetățeni a drepturilor care le sunt conferite de cartă

Ultima componentă a strategiei privind cartea se axează pe sensibilizarea publicului. **Un sondaj Eurobarometru privind cunoștințele despre cartă**, realizat în primăvara anului 2025¹²¹, indică faptul că 49 % dintre persoane au auzit despre cartă¹²², ceea ce indică progrese modeste

¹¹⁴ Comisia a fost sprijinită de FRA, care a oferit exemple privind modul în care UE protejează Carta.

¹¹⁵ [Sistemul generalizat de preferințe tarifare](#). Activitatea se desfășoară în cadrul regimului special de încurajare a dezvoltării durabile și a bunei guvernante (SGP+) și prin implicarea în cadrul regimului „Totul în afară de arme”. În plus, respectarea, promovarea și punerea în practică a principiilor Organizației Internaționale a Muncii privind drepturile fundamentale la locul de muncă fac parte din angajamentele asumate de părțile la acordurile comerciale. Acestea se referă la asigurarea libertății de asociere și a dreptului la negociere colectivă, la eliminarea tuturor formelor de muncă forțată sau obligatorie, la abolirea muncii copiilor, la eliminarea discriminării în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă și la un mediu de lucru sigur și sănătos.

¹¹⁶ [COM/2022/409](#).

¹¹⁷ [COM/2022/66](#).

¹¹⁸ [Ghiseul unic | Access2Markets](#).

¹¹⁹ Comisia se așteaptă ca partenerii politici de extindere să instituie instituții și cadre care să le reflecte pe cele necesare pentru statele membre. Aceasta evaluează situația actuală și progresele înregistrate.

¹²⁰ Participarea în calitate de observator la FRA este benefică, de exemplu, pentru îmbunătățirea colectării datelor, a formării și a consolidării capacităților.

¹²¹ Eurobarometru special 563; sondajul se bazează pe interviuri cu 26 319 persoane din întreaga UE.

¹²² Cunoașterea Cartei s-a îmbunătățit în 24 din cele 27 de state membre în comparație cu sondajul din 2019 (Eurobarometru special 487b). Malta (+24 de puncte procentuale), Cipru (+17 puncte procentuale) și Ungaria (+15 puncte procentuale) au înregistrat cea mai mare creștere în ceea ce privește cunoașterea. Cifrele au scăzut în Austria (-4 puncte procentuale) și România (-3 puncte procentuale), în timp ce în Grecia au rămas neschimbate.

față de 2019. Cu toate acestea, doar 12 % dintre respondenți au considerat că sunt bine informați cu privire la drepturile lor în temeiul cartei, ceea ce indică o nevoie suplimentară de sensibilizare. Respondenții sunt interesați să afle mai multe despre cui să se adreseze în cazurile de încălcare a drepturilor lor (64 %) ¹²³, despre conținutul cartei (62 %) și despre situațiile în care aceasta se aplică (62 %) ¹²⁴.

Protecția jurisdicțională efectivă este esențială, deoarece permite persoanelor fizice să își exercite drepturile fundamentale. Sondajul Eurobarometru din 2025 arată că, în cazul în care le-ar fi încălcate drepturile prevăzute de cartă, 23 % dintre persoane ar depune plângeri la poliție, urmate de 21 % care s-ar adresa unei instituții a UE și de 18 % care s-ar adresa unei instanțe naționale. Doar 5 % ar contacta o organizație a societății civile. Aceste rezultate diferă doar ușor de sondajul din 2019.

Încă de la momentul strategiei din 2010, Comisia a observat cât de dificil a fost pentru cetățeni să cunoască căile de atac adecvate în cazurile de încălcare a cartei. Comisia primește, în medie, 1 500 de scrisori de la cetățeni pe an cu privire la încălcări ale drepturilor fundamentale, care se referă în principal la situații pentru care nu are nicio competență, deoarece situațiile respective nu au nicio legătură cu dreptul Uniunii. Întrucât statele membre au responsabilitatea principală de a oferi căi de atac în cazuri individuale, în strategia privind cartă, Comisia le-a invitat să elaboreze inițiative de promovare a sensibilizării cetățenilor cu privire la drepturile lor prevăzute în cartă și la instituțiile cărora li se pot adresa atunci când le sunt încălcate drepturile, în special prin capacitarea reprezentanților locali. Cu toate acestea, astfel de inițiative rămân în mare măsură necunoscute publicului ¹²⁵. Prin urmare, există potențialul de a **oferi publicului mai multe informații cu privire la modul de găsim a unor căi de atac eficiente. Așadar, Comisia invită statele membre să colaboreze cu instituțiile independente din domeniul drepturilor fundamentale și cu societatea civilă pentru a împărtăși informații cu privire la drepturile fundamentale și la căile de atac disponibile în cazurile de încălcare a drepturilor fundamentale la toate nivelurile.**

În strategia privind cartă, Comisia a subliniat, de asemenea, **rolul vital al autorităților locale în sensibilizarea cu privire la cartă.** Autoritățile locale și regionale sunt bine plasate pentru a organiza inițiative de sensibilizare, inclusiv campanii de informare, activități de implicare a comunității, formare pentru funcționarii locali și activități educaționale, cum ar fi „Zilele

Aceasta reprezintă o creștere de 6 puncte procentuale în comparație cu 2019 și o creștere de 10 puncte procentuale în comparație cu primele date disponibile din 2012.

¹²³ O creștere de 3 puncte procentuale în comparație cu sondajul din 2019.

¹²⁴ O creștere de 1 punct procentual în comparație cu sondajul din 2019. Doar 11 % dintre respondenți au putut defini când se aplică cartă, și anume când acționează instituțiile UE și când statele membre pun în aplicare dreptul UE. Aceasta prezintă totuși o îmbunătățire în comparație cu procentul de 7 % din sondajul din 2019. Sondajul special Eurobarometru nr. 563, pp. 18 și 35; Eurobarometrul special 487b, p. 15.

¹²⁵ 92 % dintre punctele focale respondente menționează schimbul de informații și de bune practici cu privire la cartă, dar nu sunt disponibile informații privind furnizarea de informații publicului. Doar 20 % dintre organizațiile societății civile respondente raportează promovarea cartei prin furnizarea de informații cu privire la căile de atac disponibile; consultarea societății civile, întrebarea 20.

Cartei”. Chiar dacă acest potențial este în prezent insuficient utilizat¹²⁶, aceste eforturi rămân relevante pentru a aduce Carta mai aproape de cetățeni.

De asemenea, Comisia a luat act de importanța explicării drepturilor fundamentale oamenilor prin relatări din viața reală. În perioada 2021-2022, Comisia a desfășurat o campanie de sensibilizare pentru a informa cetățenii cu privire la drepturile lor prevăzute în cartă¹²⁷. În 2025, pentru a marca **cea de a 25-a aniversare a proclamării cartei**, Comisia desfășoară o campanie pe platformele de comunicare socială pentru a sensibiliza publicul cu privire la articolele individuale din cartă și la semnificația drepturilor fundamentale pentru cetățeni¹²⁸.

Programul Erasmus + a sprijinit, de asemenea, proiecte privind drepturile fundamentale și **comunicarea drepturilor prevăzute în cartă către tineri**¹²⁹. În plus, educația în domeniul valorilor fundamentale și al drepturilor omului este o parte esențială a agendei globale privind educația pentru cetățenie din cadrul programului privind Educația pentru dezvoltare și acțiunile de sensibilizare (DEAR)¹³⁰.

În strategia privind cartă, Comisia s-a angajat, de asemenea, **să sensibilizeze copiii cu privire la drepturile lor** în temeiul Strategiei UE privind drepturile copilului¹³¹. Strategia, adoptată în 2021, a fost elaborată împreună cu copiii și pentru ca aceștia să aducă politicile și legislația UE mai aproape de copii¹³². Copiii au contribuit, de asemenea, la elaborarea de orientări pentru ca documentele să devină mai simple și mai accesibile¹³³. De la înființarea **Platformei UE de participare a copiilor** în 2022¹³⁴, copiii au fost consultați cu privire la anumite inițiative de politică și au fost implicați în „transpunerea” acestor inițiative în formate adaptate copiilor.

Pentru a consolida și mai mult furnizarea de informații și sensibilizarea cu privire la cartă, **Comisia va continua să finanțeze astfel de eforturi la nivel național, local și regional** prin intermediul programului CEDV și al succesului acestuia, componenta CEDV+ propusă a programului AgoraEU, de îndată ce va fi adoptată; și prin desfășurarea propriei campanii de sensibilizare, inclusiv a unor activități de comunicare și a unei conferințe pentru a marca cea de a 25-a aniversare a Cartei.

¹²⁶ Consultarea autorităților locale și regionale, întrebările 12 și 13, în cadrul cărora 4 % dintre respondenți raportează că au desfășurat activități de comunicare privind drepturile fundamentale cu comunitatea lor, iar 6 % cu politicienii locali.

¹²⁷ [#RightHereRightNow](#). Campania a acoperit cinci drepturi fundamentale, cu un public-țintă din grupele de vârstă 15-24 și 25-39 în CY, MT, NL și SE. Persoanele expuse campaniei au fost cu 30 % mai susceptibile să cunoască Carta și cu 14,85 % mai susceptibile să cunoască rolul UE în protejarea drepturilor fundamentale.

¹²⁸ Drepturile UE | LinkedIn; [EU Justice and Consumers | Facebook](#).

¹²⁹ [COM/2024/456 final](#), pp. 13-15.

¹³⁰ [Proiecte – Programul DEAR al UE](#).

¹³¹ [Strategia UE privind drepturile copilului, COM\(2021\) 142](#).

¹³² A se vedea [Planul de acțiune al Uniunii Europene privind drepturile copilului](#), o versiune ușor de citit a strategiei pentru copii.

¹³³ [Crearea unor versiuni adaptate copiilor ale documentelor scrise, un ghid](#).

¹³⁴ [Platforma UE de participare a copiilor | Uniunea Europeană](#). Site-ul platformei oferă informații pentru copii și despre drepturile lor într-un mod centrat pe copii și adaptat acestora. Platforma promovează și pune în practică dreptul copiilor de a fi ascultați.

6. Concluzie

La un sfert de secol de la proclamarea sa, **Carta ghidează în mod ferm politicile și legislația UE, precum și punerea lor în aplicare în statele membre.** Această evaluare la jumătatea perioadei arată că majoritatea angajamentelor de politică din strategia privind cartă au fost îndeplinite. Comisia a consolidat cooperarea cu statele membre, a sprijinit societatea civilă și organismele independente din domeniul drepturilor fundamentale, a promovat formarea judiciară și a consolidat utilizarea cartei în procesele legislative. Consultările desfășurate pentru această revizuire confirmă, de asemenea, că părțile interesate de la nivelul UE iau măsuri semnificative în conformitate cu strategia.

În același timp, există în continuare provocări în ceea ce privește asigurarea aplicării efective a cartei. Trebuie îmbunătățită sensibilizarea cu privire la cartă în rândul autorităților publice, al profesioniștilor și al publicului larg. Consolidarea susținută a capacităților, îmbunătățirea accesului la informații, precum și monitorizarea și asigurarea respectării rămân esențiale pentru a se asigura punerea în aplicare a cartei în mod consecvent la toate nivelurile. În special, eforturile ar trebui să se concentreze pe intensificarea furnizării de informații și de formare, astfel încât mult mai mulți funcționari publici, părți interesate din societatea civilă și profesioniști din domeniul justiției să poată beneficia de astfel de măsuri și să contribuie la o mai bună aplicare generală a cartei. Această evaluare la jumătatea perioadei stabilește măsuri suplimentare în aceste domenii.

În a doua jumătate a perioadei de punere în aplicare a strategiei privind cartă, Comisia își va elabora în continuare rapoartele anuale privind cartă și va lua măsuri consolidate pentru a sprijini punerea în aplicare a cartei în statele membre. Aceasta va organiza activitatea punctelor focale ale cartei ca rețea a Comisiei pentru a le sprijini în asigurarea unei coordonări și cooperări eficiente cu privire la aplicarea cartei și va lansa un program de învățare reciprocă pentru a ajuta părțile interesate de la nivel național să facă schimb de bune practici cu privire la cartă la toate nivelurile. De asemenea, sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura că societatea civilă, apărătorii drepturilor omului și organismele independente din domeniul drepturilor fundamentale continuă să fie împuternicite să sprijine aplicarea cartei. Comisia va pune în aplicare acțiunile din cadrul Strategiei UE pentru societatea civilă și va analiza necesitatea unor orientări suplimentare în ceea ce privește rolul INDO în temeiul legislației UE.

Sunt necesare acțiuni hotărâte pentru a consolida respectarea și protecția drepturilor prevăzute în cartă în toate domeniile de politică ale UE. Prin urmare, statele membre și alte părți interesate sunt încurajate să distribuie acest raport la nivel național, regional și local. Este necesară continuarea cooperării între instituțiile UE, statele membre și alte părți interesate pentru a se asigura punerea în aplicare a cartei în perioada 2026-2030 și ulterior.